

NADÁCIA F. A. HAYEKA BRATISLAVA

VÝROČNÁ SPRÁVA

2017

O B S A H

1. NADÁCIA F. A. HAYEKA - PREDSTAVENIE

1.1 Predstavenie nadácie

1.2 Aktivity nadácie

2. PREHĽAD AKTIVÍT NADÁCIE V ROKU 2017

2.1 Vzdelávacia činnosť

- 2.1.1 Dvadsiaty druhý ročník vzdelávacieho programu - „Ekonomiia pre budúcich lídrov“
- 2.1.2 Projekt "Athéna++" zmena paradigmy systému vzdelávania v SR
- 2.1.3 Projekt zvyšovania finančnej gramotnosti "Verejné financie a ich vzťah k financiám osobným"

2.2 Analytická činnosť

- 2.2.1 Index ekonomickej slobody
- 2.2.2 Svetová ročenka konkurencieschopnosti ekonomík
- 2.2.3 Analýza verejných výdavkov a daňového a odvodového zaťaženia na Slovensku
- 2.2.4 Index svetového talentu

2.3 Odborné konferencie a semináre

- 2.3.1 Workshop "Liberálne hodnoty v lokálnych podmienkach"

2.4 Medzinárodné aktivity

- 2.4.1 Medzinárodná sieť NGO "4liberty.eu network"

3. PLÁN AKTIVÍT NADÁCIE PRE ROK 2018

4. FINANCOVANIE NADÁCIE

ZOZNAM PRÍLOH VÝROČNEJ SPRÁVY

1. NADÁCIA F. A. HAYEKA – PREDSTAVENIE

1.1 Predstavenie Nadácie F. A. Hayeka Bratislava

Motto:

"Potrebujeme odvážnych mysliteľov, ktorí nepodľahnú moci a vplyvu lákavého pochlebovania a sú pripravení bojovať o ideály napriek tomu, že vyhliadka na skorý úspech je ešte veľmi malá."

Friedrich August von Hayek

Nadácia F. A. Hayeka je nezávislá a apolitická nezisková organizácia, založená v roku 1991 v Bratislave skupinou liberálne orientovaných slovenských ekonómov.

▪ Poslanie

Cieľom nadácie pri jej vzniku bolo najmä založiť novú, v tom čase ešte neexistujúcu, tradíciu liberálneho myslenia v SR. Poslaním nadácie je ponúkať praktické reformné návrhy trhových riešení ekonomických a sociálnych problémov, šíriť a propagovať myšlienky klasického liberalizmu v SR, byť platformou pre výmenu názorov odborníkov i širšej verejnosti, a rozvíjať základné ekonomické myšlienky a hodnoty v SR.

• Hodnoty

Základnými liberálnymi myšlienkami, ktoré sa Nadácia F. A. Hayeka snaží presadzovať, sú najmä slobodná voľba jednotlivca a jeho osobná zodpovednosť, trhovú ekonomiku, minimalizácia štátnych zásahov, znižovanie daní, vláda práva, neporušiteľnosť zmluvných záväzkov, dohôd a sľubov a nespochybniteľnosť práva každého jednotlivca na jeho vlastný život, slobodu a majetok.

V roku 2004 získala za svoju činnosť Nadácia F. A. Hayeka v Spojených štátoch amerických prestížnu **Templetonovu cenu za šírenie myšlienok slobody** (Templeton Freedom Award for Institute Excellence in Promoting Liberty).

Nadácia intenzívne spolupracovala a spolupracuje na viacerých reformách v oblasti školstva, dôchodkového zabezpečenia, riadenia verejných financií, daňového a odvodového zaťaženia atď. Počas svojej existencie si nadácia vybudovala aj veľmi dobré zahraničné vzťahy a dnes spolupracuje s mnohými významnými inštitúciami zo zahraničia napr. Cato Institute (USA), Fraser Institute (Kanada), Atlas Research Foundation (USA), Heritage Foundation (USA) a iné.

Povedali o Nadácii F. A. Hayeka:

Steve Forbes

Mediálny magnát a kandidát na prezidenta USA

„Nedávno som Slovensko navštívil na pozvanie *Nadácie F. A. Hayeka*. Nadácia bola založená v roku 1991 s cieľom presadzovať myšlienky a princípy trhovej ekonomiky v krajine, kde tradícia takéhoto myslenia predtým

neexistovala.

Slovensko sa dnes postupne stáva majákom demokratického kapitalizmu vo veľkej miere aj vďaka práci Nadácie. Táto organizácia napríklad dlhé roky presadzovala ideu rovnej dane, ktorá by sa mala od januára 2004 skutočne realizovať. Všetci z nás, vrátane investorov, ktorí majú dostatok rozumu, by mali byť vďační za to, že také občianske inštitúcie ako je *Nadácia F. A. Hayeka* sa zakoreňujú v bývalých socialistických krajinách. Ony sú totiž skutočnou hnacou silou západných reforiem a myšlienok.“

Milton Friedman

Nositel Nobelovej ceny za ekonómiu

„Osobne silne podporujem prístup *Nadácie F. A. Hayeka*, založený na slobode jednotlivca ako kľúčovej spoločenskej hodnote. Oblasťami, v ktorých sú reformy posilňujúce osobnú zodpovednosť dôležité, sú

dôchodkový systém a vzdelávanie.

Ideálnym dôchodkovým systémom je, ak je každý jednotlivec zodpovedným za akumuláciu vlastných dôchodkových úspor. Spoločnosť môže poskytovať jednu všeobecnú záchrannú sociálnu sieť. Vo vzdelávaní by cieľom mal byť živý, aktívny, inovatívny systém, v ktorom si rodičia môžu slobodne vybrať školu pre svoje deti. Jedným zo spôsobov ako tento cieľ dosiahnuť, je kupónový plán, pri ktorom štát dá každému študentovi poukaz v určenej hodnote, ktorý študent použije pri zaplatení vzdelania vo vybranej škole.“

1.2 Aktivity Nadácie F. A. Hayeka Bratislava

Vzdelávanie

Vzdelávacie programy nadácie sú určené širokému okruhu záujemcov. Základný program, [Letná škola ekonómie](#), určený pre študentov od 18 rokov a stredoškolských učiteľov ekonomických predmetov bol od roku 2016 pretransformovaný na „Ekonómiu pre budúcich lídrov“. [Liberálne víkendy](#) sú určené pre vysokoškolských študentov, doktorandov, analytikov a novinárov. Na všetkých programoch a seminároch Nadácie F. A. Hayeka prednášajú poprední odborníci a skúsení lektori zo Slovenska, Českej republiky, USA a ďalších krajín.

Analýzy, štúdie

Nadácia F. A. Hayeka pravidelne publikuje analýzy, štúdie, stanoviská alebo je partnerom medzinárodných výskumných projektov, medzi ktorými majú najdôležitejšie miesto [Index ekonomickej slobody](#), [Svetová ročenka konkurencieschopnosti ekonomiky](#) a [Analýza verejných výdavkov a daňového a odvodového zaťaženia v SR](#). V roku 2010 pribudol do portfólia zverejňovaných indexov [Index vlastníckych práv](#), v roku 2014 aj [Index svetového talentu](#). Ďalšie oblasti záujmu pokrývajú agendu dôchodkového zabezpečenia, daňovej a odvodovej politiky, riadenia verejných financií, regulačného a administratívneho zaťaženia podnikania, lepšej regulácie, reformy vzdelávania a pod.

Odborné konferencie, semináre

Nadácia F. A. Hayeka sa venuje príprave odborne zameraných konferencií, seminárov a workshopov v rôznych oblastiach – daňová a odvodová politika, regulačné a administratívne zaťaženie podnikania, budúcnosť peňazí, v minulosti ekonomické vzdelávanie, privatizácia, liberalizácia energetického sektora, dôchodková reforma a pod. Najväčším úspechom bolo právo organizovať stretnutie [Mont Pélerinskej spoločnosti](#), ktorá združuje viac ako 500 významných liberálov z celého sveta a len do programu bratislavského stretnutia sa zapojili traja nositelia Nobelovej ceny za ekonómiu – [Gary Becker](#), [Milton Friedman](#) a [James Buchanan](#). V posledných rokoch zaradila do svojich aktivít aj moderné formy online seminárov a streamovaných konferencií.

Projekty

Nadácia F. A. Hayeka priamo realizuje alebo sa spolupodieľa na príprave a implementácii rôznych projektov v oblasti výchovy, vzdelávania, efektívnej verejnej správy, merania regulačného zaťaženia a pod., prípadne sa experti nadácie zapájajú ako externí experti, konzultanti, odborní garanti do realizácie takýchto projektov.

Publikácie

Experti Nadácie F. A. Hayeka pravidelne publikujú v slovenských médiách. Publikačná činnosť zahŕňa vydávanie vlastných diel i prekladov známych autorov klasického liberalizmu, vydávanie odborných analýz, štúdií, materiálov ekonomického vzdelávania – učebníc, manuálov a informačných materiálov, pravidelné publikovanie článkov v tlačенých aj elektronických médiách. Experti nadácie pravidelne prispievajú svojimi článkami a postrehmi v anglickom jazyku na medzinárodný portál [4liberty.eu](#) a do štvrťročne publikovanej [4liberty review](#).

2. Prehľad aktivít nadácie v roku 2017

2.1 Vzdelávacia činnosť

Nadácia F. A. Hayeka podporuje rozvoj všeobecného ekonomického vzdelania formou organizácie vzdelávacích programov, ktoré významnou mierou pomáhajú v rozvíjaní a presadzovaní myšlienok slobody jednotlivca, nedotknuteľnosti súkromného vlastníctva a obmedzia zásahov štátu na Slovensku. Vo svojich programoch sa zameriava hlavne na vzdelávanie talentovaných a ambiciózných študentov a mladých ľudí, ktorí v budúcnosti budú tvoriť elitu spoločnosti a vplývať na jej smerovanie.

Prostredníctvom rôznych projektov sa snažia experti nadácie vstupovať priamo do tvorby návrhov učebných osnov, podieľajú sa na vypracovaní interaktívnych učebníc pre študentov stredných škôl, metodických príručiek a manuálov pre stredoškolských pedagógov v oblasti ekonomického a podnikateľského vzdelávania.

2.1.1 Dvadsiaty druhý ročník „Ekonómie pre budúcich lídrov“

Letná škola ekonómie a podnikania je týždňový vzdelávací program, určený pre študentov tretích a štvrtých ročníkov stredných škôl a učiteľov ekonomických a spoločenskovedných predmetov stredných aj základných škôl zo všetkých regiónov Slovenska. V roku 2016 bol názov aj obsah programu modifikovaný a aktualizovaný do podoby určenej pre študentov a mladých ľudí pod názvom „**Ekonómia pre budúcich lídrov**“.

Cieľom programu je podnietiť záujem študentov o štúdium ekonómie, o zvýšenie ich finančnej gramotnosti, podnikateľských a manažérskych schopností, prezentačných a komunikačných zručností a zaistiť, aby ako budúca pracovná sila disponovali schopnosťami, vyžadovanými trhom práce. Projekt pomáha vyhľadávať mladých lídrov, ambiciózných a šikovných mladých ľudí, s ktorými je možné ďalej spolupracovať, podporovať ich a ktorí sa neskôr stanú hybnou silou ekonomického rozvoja. Sprostredkuje študentom znalosti, vedomosti a zručnosti, ktoré v súčasnom systéme vzdelávania absentujú. Prináša zmenu ich hodnotovej orientácie, poskytuje im prepojenie teoretických poznatkov na aplikačnú prax, podporuje rozvoj ich líderských a komunikačných zručností, rozvíja ich ekonomickú, podnikateľskú a finančnú gramotnosť. Týmto všetkým prispieva k zvýšeniu možností mladých ľudí uplatniť sa na trhu práce.

Je realizovaný prostredníctvom netradičných interaktívnych prednášok, prípadových štúdií, ekonomických hier, manažérského tréningu a zaujímavých diskusií so slovenskými aj zahraničnými lektormi.

Letný vzdelávací program pripravuje už po mnoho rokov Nadácia F. A. Hayeka v licencií americkej **Nadácie pre výučbu ekonómie (Foundation for Teaching Economics)**.

Dvadsiaty druhý ročník **Ekonómie pre budúcich lídrov** sa opäť uskutočnil v malebnom prostredí Kremnických vrchov v horskom hoteli Remata pri Handlovej v termíne 7. – 12. augusta 2017. Zúčastnilo sa ho 30 študentov z celého územia Slovenskej republiky, pričom záujem o účasť ako každý rok prevýšil počet voľných miest.

Pod celkový úspech programu sa aj v roku 2017 podpísala účasť skúseného a atraktívneho tímu lektorov a manažéra celého programu **Martina Menšíka**. Tím tvorili **Ján Oravec**, prezident Združenia podnikateľov Slovenska, riaditeľ nadácie **Matúš Pošovanc** a jej analytici **Martin Reguli**, **Tomáš Púchly** a **Martin Lindák** a skúsená pedagogička z Českej republiky, **Ing. Dana**

Pospíchalová. Z hosťujúcich spíkrov to boli **D. R. Seckinger**, Economic officer z Veľvyslanectva USA z Bratislavy, **Miloš Moravčík**, poradca štátneho tajomníka Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, **Martin Hošták**, tajomník Republikovej únie zamestnávateľov a **Pavol Fukatsch**, reprezentujúci fórum Students for Liberty.

Hosťujúci spíkri predniesli príspevky na témy významu voľného obchodu (D. R. Seckinger), trhu práce a sociálneho dialógu v SR (Martin Hošták). Voliteľné večerné diskusie pre mladých lídrov, ktoré študenti dobrovoľne navštevovali, boli zamerané hlavne na predstavenie úspešných príkladov a pozitívnych vzorov z radov mladých podnikateľov, hodných nasledovania a slúžiacich ako inšpirácia pre účastníkov programu.

Účastníci a tím lektorov Ekonómie pre budúcich lídrov 2017

Realizáciu Letnej školy ekonómie v roku 2017 umožnilo už po piaty krát svojou finančnou podporou **Veľvyslanectvo USA v Bratislave**. Takisto by sme radi poďakovali za finančnú pomoc portálu **EduJobs.sk** a spravodajskému portálu **aktuality.sk** za mediálne partnerstvo a propagáciu podujatia.

2.1.2 Projekt „Athéna+“

Potreba systémovej zmeny vzdelávacieho systému na Slovensku vychádza z čoraz viac negatívne vnímaného stavu v oblasti vzdelávania a to nielen odbornou verejnosťou, ale i samotnými občanmi. Reformy systému vzdelávania, ktoré na Slovensku prebiehali v princípe od jeho vzniku, nie sú podľa názoru odborníkov nadácie dostatočné a nemenia zásadným spôsobom systém vzdelávania študentov na základných a stredných školách.

V rámci projektu sme si stanovili **za cieľ** predstaviť **základnú víziu fungovania systému vzdelávania študentov základných a stredných škôl (tzv. regionálneho školstva) v 21. storočí**. Uvedomujeme si zároveň, že táto vízia nepokrýva riešenie všetkých problémov spojených s jej implementáciou. Naznačuje však smer, ktorým by sa podľa nášho názoru malo vzdelávanie študentov základných a stredných škôl po organizačnej, finančnej a obsahovo-formálnej stránke uberať. **Druhým cieľom** reformného návrhu nadácie je prispieť k diskusii na tému ďalšieho rozvoja školstva a vzdelávania na území Slovenskej republiky, pretože tento proces považujeme za kontinuálny.

Uvedený materiál plne nadväzuje a je kompatibilný s už pripravenými viacerými dokumentmi o systémovej zmene fungovania vzdelávania na Slovensku. Máme za to, že „systém vzdelávania má dôsledne zabezpečovať právo jednotlivca na slobodný výber vzdelávacej cesty a zároveň ho má motivovať k zodpovednému výberu vzdelávacích služieb. Pre poskytovateľov vzdelávacích, poradenských a podporných služieb má byť

system zárukou neobmedzenej konkurencie a slobodného rozvoja podnikania." (www.reformnavlada.sk).

Nadáciou navrhovaná vízia systému regionálneho školstva je zároveň plne v súlade so zámermi vzdelávania, podľa ktorých je potrebné na podporu realizácie systémových zmien **„vytvoriť nový mechanizmus financovania, ktorý sa bude vyznačovať dôslednou adresnosťou a úspornosťou.“**

Základným stavebným kameňom navrhovaného systému je **zmena paradigmy financovania vzdelávania z financovania školskej infraštruktúry na financovanie vzdelávacej služby konkrétneho občana SR**. Navrhovaný systém študentských vzdelávacích účtov, na ktoré bude štát alokovať finančné prostriedky určené pre vzdelávanie konkrétneho študenta, stavia do stredu vzdelávacieho systému práve študenta a jeho rodičov, zvyšuje ich motiváciu a najmä im dáva možnosť reálne rozhodovať o nákupe tých

vzdelávacích služieb a produktov, ktoré budú najviac vyhovovať vzdelávacím potrebám konkrétneho študenta.

2.1.3 Projekt „Verejné financie a ich vzťah k financiám osobným“

V roku 2017 bola nadácia partnerom **Súkromnej strednej odbornej školy podnikania** pri realizácii vzdelávacieho projektu v oblasti finančnej gramotnosti pod názvom **Verejné financie a ich vzťah k financiám osobným**.

Cieľom projektu bolo zabezpečiť prostredníctvom vzdelávania pedagogických pracovníkov v oblasti finančnej gramotnosti prehĺbenie a zdokonalenie vedomostí a návykov v oblasti finančnej gramotnosti pre študentov SOŠ a pripraviť ich na lepšie začlenenie do pracovného procesu i do života. Okrem zdokonalenia vyučovania základných princípov finančnej gramotnosti projekt rozvíjal aj spôsoby práce s peniazmi z pohľadu malého a stredného podnikateľa, v súlade s hlavnou víziou a poslaním odbornej školy.

Projekt kládol dôraz na **nasledujúce témy**:

- a/ verejné financie a ich prepojenie a vzťah s financiami osobnými,
- b/ úlohy štátu a EÚ pri ochrane a spravovaní verejných a osobných financií.

Výsledkom projektu bolo rozvinutie a doplnenie učebných osnov jednotlivých predmetov o nasledovné témy:

- a/ človek vo sfére peňazí
- b/ riadenie rizika a poistenie
- c/ plánovanie a hospodárenie s peniazmi

V súlade s Národným štandardom finančnej gramotnosti verzia 1.2. /platným od 1.9.2017/ boli v rámci projektu vytvorené **učebné materiály s názornými príkladmi** využiteľnými s podporou najnovších digitálnych technológií (interaktívna tabuľa a tablety). Boli tiež vytvorené prezentácie pre jednotlivé predmety s aplikovanými výsledkami projektu a začlenené do **učebných osnov predmetov**: Ekonomika, Podnikanie, Podnikateľská etika, Administratíva a korešpondencia, Právna náuka, Občianska náuka, Etická výchova, Bankovníctvo a Podnikateľská komunikácia.

Hlavný príspevok projektu vo vzdelávacom systéme školy bol v zdokonalení vyučovacieho procesu vo svete peňazí, s efektom lepšie pripravených absolventov školy na zaradenie sa do pracovného procesu, či už ako samostatne zárobkovo činná osoba,

alebo zamestnanec. Nemenej dôležitý je tiež príspevok v oblasti formovania osobnosti finančne rozhladeného absolventa, ktorý sa „v živote nestratí“.

Výsledky projektu boli začlenené do kľúčových dokumentov školy ako je Školský vzdelávací program a boli šírené prostredníctvom webovej stránky SSOŠP aj Nadácie F.A. Hayeka. Do projektu sa zapojilo 6 učiteľov a ich prostredníctvom cca 100-110 žiakov školy. Využitie boli tiež v Súkromnom centre voľného času vo Zvolene a ako súčasť maturitných skúšok SOŠ z ekonomických predmetov v praktickej aj teoretickej časti.

2.2 Analytická činnosť

Významnou časťou aktivít Nadácie F. A. Hayeka je jej pôsobenie na poli návrhov a presadzovaní spoločenských reforiem na Slovensku. Výskumná a analytická činnosť sa orientuje na analýzu hospodárskej politiky, najmä na oblasť verejných výdavkov, stanovenie dňa daňovej slobody, analýzy ekonomických reforiem (napr. reformy penzijného systému, reformy vzdelávacieho systému a pod.). V posledných rokoch je to predovšetkým agenda tzv. Lepšej regulácie, sledovanie a meranie administratívneho a regulačného zaťaženia podnikania v SR.

Nadácia je tiež pravidelne partnerom medzinárodných projektov, ktorých cieľom je vypracovanie najrôznejších indexov, porovnávacích rebríčkov a hodnotení ekonomickej slobody, konkurencieschopnosti ekonomík, kvality podnikateľského prostredia a pod.

2.2.1 Index ekonomickej slobody a index vlastníckych práv

Nadácia F. A. Hayeka je už viac ako 15 rokov slovenským partnerom pri zverejňovaní tzv. **Indexu ekonomickej slobody**. V roku 2017 zostavilo rebríček indexu takmer 100 mimovládnych organizácií z celého sveta pod vedením kanadského **Fraser Institute**, združených pod hlavičkou „**Economic Freedom Network**“ Index ekonomickej slobody je objektívnym hodnotením prítomnosti ekonomickej slobody v krajine. Poskytuje komplexný pohľad na množstvo ukazovateľov, na základe ktorých sa dá určiť stav ekonomickej slobody v krajine na stupnici od 1 (neslobodné krajiny) do 10 (najslobodnejšie krajiny).

Rebríček vydaný v roku 2017 vychádza z údajov porovnateľných pre všetky hodnotené krajiny, ktoré sú dostupné len historicky, preto rebríček zobrazuje stav, ktorý platil na konci roka 2015.

Slovenská republika v roku 2017 klesla na **53. miesto** spomedzi 159 porovnávaných krajín, dosiahla rating **7,31 bodu** z 10. Rating ekonomicky najslobodnejšieho **Hongkongu** pritom dosiahol **8,97 bodu**. Hodnotenie Slovenska sa oproti poslednému porovnávanému roku zhoršilo o 0,13 bodu, čo sa prejavilo poklesom o 8 miest.

Najlepšie umiestnenie dosiahlo Slovensko v oblasti menovej stability, kde dosiahlo 9,74 bodu. V tomto ukazovateli sa naša krajina umiestnila dokonca na 11. priečke spomedzi všetkých 159 štátov hodnotených v rebríčku. Vysoké bodové hodnotenie získalo Slovensko aj za slobodu medzinárodného obchodu (8,30), kde skončilo na 16. mieste. Slovensko sa zlepšilo v oblasti justície a ochrany vlastníckych práv, kde Slovensko dosiahlo 5,64 bodu a 62. miesto (zlepšenie o 0,08). Slovensko sa rovnako zlepšilo aj v oblasti regulácie, kde dosiahlo 7,36 bodu, a 63. miesto (zlepšenie o 0,07). Tu však treba zdôrazniť, že pri rozmenení na drobné, napríklad v oblasti regulácie podnikania sme na nepriaznivom 106. mieste zo 159 krajín. Zhoršenie nastalo napríklad v oblasti veľkosti štátu v ekonomike, kde sme dosiahli 5,51 bodu a 118. miesto (zhoršenie o 0,58).

Index ekonomickej slobody každoročne porovnáva **42 rozličných ukazovateľov** v 5 oblastiach. Základným princípom, ktorým sa zostavovanie indexu riadi je, že pravidlá, ktoré umožňujú vyšší rozsah osobnej slobody, dobrovoľnej výmeny, konkurencie na

otvorenom trhu, vymáhateľnosti práva a ochrany súkromného vlastníctva, vedú k vyššiemu hodnoteniu ekonomickej slobody v tej - ktorej krajine.

Medzi najľahodnejšie krajiny sa okrem víťazného Hongkongu zaradili aj Singapur (8,81 bodu), Nový Zéland (8,48), Švajčiarsko (8,44), Írsko (8,19), Spojené Kráľovstvo (8,05), Maurícius (8,04), Gruzínsko (8,01), Austrália (7,99), Estónsko (7,95) a Kanada (7,94)). **Najmenej ľahodnými** krajinami sú **Stredoafrická republika** (158. miesto) a **Venezuela** (159. miesto).

Ekonomicky najľahodnejšie krajiny podľa Indexu ekonomickej slobody majú najvyššiu úroveň HDP na obyvateľa i rastu reálneho HDP, najnižšiu mieru chudoby, najvyššiu mieru ľudského rozvoja, najnižšiu mieru korupcie a najvyššiu priemernú dĺžku života obyvateľov.

2.2.2 Svetová ročenka konkurencieschopnosti ekonomík

Renomovaný švajčiarsky **Inštitút pre rozvoj manažmentu** (Institute for Management Development) v spolupráci s bratislavskou **Nadáciou F. A. Hayeka** a 56 ďalšími organizáciami z celého sveta zverejnil aj v roku 2017 Svetovú ročenku konkurencieschopnosti ekonomík - **World Competitiveness Yearbook (WCY)**. Výsledky boli prezentované formou tlačovej správy dňa 30. 05. 2017.

Rebríček porovnával konkurenčnú schopnosť **63 krajín sveta**, vrátane Slovenska. Index vyjadruje kvalitu podnikateľského prostredia, pričom za kvalitné sa považuje také, ktoré najviac napomáha podnikom presadiť sa doma i v zahraničí.

Prvú priečku v roku 2017 ovládol **Hongkong**. Na 2. mieste sa umiestnilo Švajčiarsko a Singapur na 3. mieste, pričom v minulom roku mu patrila štvrtá priečka. Na ostatných popredných miestach sa umiestnili USA, Holandsko, Írsko, Dánsko, Luxembursko, Švédsko a desiatym miestom to uzatvárajú Spojené Arabské Emiráty.

Slovenská republika sa v roku 2016 umiestnila na **51. mieste** spomedzi 63 hodnotených krajín. V medziročnom porovnaní sa postavenie Slovenska zhoršilo o 11 miest. V porovnaní s najbližšími susedmi je Slovensko v kvalite podnikateľského prostredia za Českou republikou (28.), ktorá je zároveň najúspešnejšou krajinou regiónu V4 a ktorá si v tomto roku pohoršila o jednu priečku. Ďalej je za Poľskom, ktoré je na 38. priečke, ktoré sa medziročne zhoršilo o 5 miest. Slovensko sa tento rok umiestnilo pred Maďarskom o 1 miesto, pričom Maďarsko je na 52. priečke. Treba pripomenúť, že Slovensko patrilo v rokoch 2007 – 2009 medzi vysoko konkurenčné krajiny (30. miesto), čo sa nám za ostatné roky nepodarilo udržať.

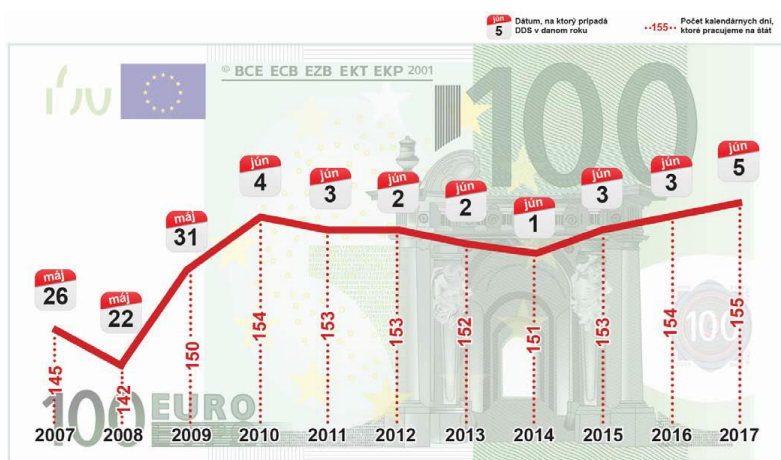
Najväčšími výzvami pre rast konkurenčnej schopnosti v budúcnosti sú pre Slovensko: vysoká miera zdaňovania a vysoká miera odvodov, veľké administratívne zaťaženie, vysoká miera korupcie a prepojenia medzi rôznymi štátnymi inštitúciami, reforma zdravotníctva a dôchodkového systému a reforma školstva v spojitosti s lepšími výsledkami študentov v testovaní.

Index konkurencieschopnosti ekonomík, publikovaný už od roku 1989, porovnáva a hodnotí **346 rozličných kritérií**, ktoré sú združené v štyroch základných oblastiach - ekonomický rozvoj, efektivita vlády, efektivita podnikov a infraštruktúra. Dve tretiny dát predstavujú „tvrdé“, objektívne údaje, ako napríklad štatistiky o každej krajine, a sú pre potreby indexu získané zo správ medzinárodných organizácií. Subjektívne hodnotenia zvyšných faktorov v indexe boli získané na základe prieskumu u viac než 6200 top manažérov zo všetkých krajín.

2.2.3 Analýza verejných výdavkov a daňového a príspevkového zaťaženia v SR so stanovením Dňa daňovej slobody 2017

Už od roku 1999 vyhlasujú každoročne **Nadácia F. A. Hayeka** v spolupráci so **Združením daňových poplatníkov Slovenska** tzv. **Deň daňovej slobody**. Deň daňovej slobody je jednoduchým, zrozumiteľným a ľahko pochopiteľným spôsobom, ako všetkým slovenským občanom – daňovým poplatníkom – priblížiť hospodárenie vlády. Zároveň im poskytuje informáciu o tom, aká je skutočná výška ich celkového daňového a odvodového zaťaženia. **Deň daňovej slobody** je obrazne povedané dňom, do ktorého priemerný občan odovzdá celý svoj zárobok štátu na daniach a ďalších povinných platbách, zatiaľ čo od nasledujúceho dňa si celý svoj zárobok ponecháva.

Deň daňovej slobody, ktorý vyjadruje celkovú mieru prerozdeľovania príjmov v slovenskej ekonomike, pripadol podľa analýzy Združenia daňových poplatníkov Slovenska a Nadácie F. A. Hayeka v roku **2017 na pondelok, 5. júna**.

V roku 2017 pracovali občania pre štát **155 dní**, čo je o 1 deň viac oproti minulému roku. Miera prerozdeľovania v ekonomike sa mierne zvýšila.

Podľa Nadácie F. A. Hayeka predstavovala odhadovaná miera prerozdeľovania za rok 2017 v slovenskej ekonomike **42,43 percenta** hrubého domáceho produktu.

Inými slovami to znamená, že z každého eura vytvoreného v našej ekonomike štát v roku

2017 prerozdelenil viac ako **42 centov**.

Pod **posunom Dňa daňovej slobody 2017 v neprospech** daňovníkov sa podpísalo najmä to, že verejné výdavky rastú rýchlejšie než ekonomika. Ani solídny 3,3-percentný rast slovenskej ekonomiky nestačil na vykompenzovanie 5,7-percentného medziročného nárastu konsolidovaných výdavkov verejnej správy. Žiadna z doterajších slovenských vlád nevyužila obdobia hospodárskeho rastu na to, aby vytvorila v ekonomike rezervy na horšie časy. Počas hospodárskej krízy navyše verejné výdavky rástli závažným tempom aj napriek prepadu HDP. Od krízy sa jednotlivé vlády potýkali s úlohou konsolidácie a ozdravenia verejných financií s cieľom dosiahnuť vyrovnaný rozpočet. Zároveň však pokračujú v stabilnom zvyšovaní príjmov aj výdavkov rozpočtu, čo sa najmä posledné štyri roky premietalo do postupného posúvania Dňa daňovej slobody bližšie smerom ku koncu roka.

Výsledky analýzy verejných výdavkov a daňového a príspevkového zaťaženia v SR so stanovením Dňa daňovej slobody 2017 boli prezentované na **tlačovej konferencii** dňa 5. 6. 2017 a formou distribúcie tlačovej správy. Vyhlásenie Dňa daňovej slobody sa už pravidelne stretáva s veľkým záujmom médií, odbornej aj laickej verejnosti, čo sa prejavuje vo výraznom mediálnom pokrytí a množstve následných mediálnych výstupov.

2.2.4 Index svetového talentu

Dňa 20. novembra 2017 zverejnil renomovaný švajčiarsky inštitút Institute for Management Development v poradí štvrtý ročník **Správy o svetovom rebríčku atraktivity krajín pre talentovaných ľudí**. Správa predstavila Svetový rebríček talentu, ktorý zahŕňa všetkých 63 krajín v súčasnosti hodnotených v dlhodobovo vydávanej

Svetovej ročenke konkurencieschopnosti, na príprave ktorej sa spolupodieľa i Nadácia F. A. Hayeka (bod 2.2.2 tejto výročnej správy).

Rebríček svetového talentu vyhodnocuje schopnosť krajín rozvinúť, prilákať a udržať talentovaných ľudí pre firmy pôsobiace v danej krajine. Odzrkadľuje **tri kľúčové faktory**:

1. **Investície a rozvoj do rozvoja domácich talentov**, odrážajúce úroveň verejných investícií do vzdelávania a kvality vzdelávacieho systému.
2. **Atraktivnosť krajiny pre talentovaných ľudí**, reflektujúca schopnosť krajiny udržať si domácich talentovaných ľudí a prilákať talentovaných ľudí zo zahraničia.
3. **Pripravenosť**, reflektujúca schopnosť krajiny naplniť potreby trhu súčasným množstvom talentovaných ľudí v krajine.

Najlepšie hodnotené krajiny majú rovnovážny pomer medzi záväzkami voči vzdelávaniu, investovaniu do rozvoja domácich talentov a ich schopnosťou prilákať talentovaných ľudí zo zahraničia. Krajiny s rozumnou stratégiou zameranou na budovanie domácich talentov sú tiež veľmi agilné v rozvoji prístupov k zlepšovaniu prílevu nových talentovaných ľudí.

Rebríček je založený na **30 indikátoroch**. Niektoré z nich sú štatistické a iné vychádzajú z dotazníkov od viac ako 6200 manažérov z hodnotených krajín. Okrem toho, IMD Svetové centrum konkurencieschopnosti čerpá z rozsiahlej historickej databázy, ktorá mu umožňuje vyhodnotenie zmien v tomto rebríčku spätne od roku 2005 do 2017.

Svetový rebríček talentu za rok 2017 viedli Švajčiarsko (1), Dánsko (2), Belgicko (3), Rakúsko (4) a Fínsko (5). Holandsko bolo na 6. mieste, nasledované Nórskom (7), Nemeckom (8), Švédskom (9) a Luxemburskom (10). Spojené štáty americké sa nachádzajú na 16. mieste. Na chvoste rebríčka sa spomedzi hodnotených krajín umiestnili Ukrajina (59), Chorvátsko (60), Rumunsko (61), Mongolsko (62) a Venezuela (63).

Slovensko sa v roku 2017 umiestnilo na **46. mieste** zo 63 krajín, čo je výrazným zhoršením oproti predchádzajúcemu roku, keď sme na tom boli o **7 priečok vyššie**. Slovensku sa najlepšie darí z hľadiska faktora investícií a rozvoja (43. miesto), ako aj v rámci pripravenosti, kde sa umiestnilo na 49. mieste. Naopak najhoršie sa mu darilo v oblasti príťažlivosti, kde skončilo na 50. mieste a kde sa Slovensko zhoršilo medziročne o jednu priečku. Medzi slabé stránky našej krajiny patrili napríklad zdravotníctvo, kde sme sa umiestnili na 48. mieste. Rovnako dosahujeme veľmi zlé výsledky v oblasti atraktivity a udržateľnosti talentov (54. priečka). Zlé výsledky sme dosiahli aj v oblasti motivácie pracovníkov, kde sme skončili na 56. priečke. Upozorniť treba aj na umiestnenie v oblasti univerzitného vzdelania (52. miesto) a v oblasti vzdelanej a skúsenej pracovnej sily, kde sme sa umiestnili na 50. mieste. **V rebríčku** môžeme pozorovať zhoršenie Slovenska. Historicky Slovensko z hľadiska umiestnenia výrazne kolísalo, avšak rok 2017 bol práve jedným z najhorších.

2.3 Odborné konferencie a semináre

Snažiac sa šíriť myšlienky liberalizmu v praxi a presadzovať ich na všetkých úrovniach - od verejných diskusií až po ovplyvňovanie prijímaných rozhodnutí v legislatívnom a exekutívnom procese - usporadúva Nadácia F. A. Hayeka medzinárodné konferencie, odborné semináre a workshopy na aktuálne témy hospodárskeho života Slovenskej republiky.

Tieto podujatia, tradične s kvalitným obsadením rečníkov a prednášajúcich, vysoko aktuálnymi témami, medzinárodnou účasťou si získali medzi slovenskou odbornou verejnosťou vysoký kredit.

2.3.1 Workshop „Liberálne hodnoty v lokálnych podmienkach“

Nadácia F. A. Hayeka tak ako minulé roky pripravila víkendový workshop **„Liberálne hodnoty v lokálnych podmienkach“**. Tohtoročný seminár sa uskutočnil v dňoch **15. – 17. 09. 2017 v Trenčíne** a zúčastnila sa ho desiatka mladých študentov. Celé podujatie bolo vedené formou workshopu a vzájomných moderovaných diskusií účastníkov na aktuálne témy spoločenského, ekonomického, ale aj politického diania v konkrétnom regióne, samozrejme z pohľadu hodnôt klasického liberalizmu.

2.4 Komunálne, regionálne a medzinárodné aktivity

2.4.1 Medzinárodná sieť „4liberty.eu network“

Už niekoľko rokov je nadácia členom a aktívnou súčasťou medzinárodnej siete neziskových organizácií, združených pod názvom **„4liberty.eu network“**, ktorá vznikla a funguje s podporou nemeckej nadácie **Friedrich Naumann Stiftung für die Freiheit**. Sieť 4liberty.eu spája 15 inštitúcií, nezávislých think - tankov z krajín strednej a východnej Európy, ktorých spoločným cieľom je šíriť myšlienky liberalizmu a prispievať k ich propagácii, predovšetkým v tzv. postkomunistických krajinách ako Poľsko, Maďarsko, Slovensko, Česko, Slovinsko, Bulharsko, Estónsko Lotyšsko, Ukrajina a Gruzínsko. Spolu vyvíjajú maximálne úsilie, aby liberálny pohľad a perspektívu urobili dostupnejšiu v Európe, ale i vo svete.

4liberty.eu realizuje spoločné cezhraničné aktivity, organizuje pravidelné stretnutia jednotlivých členských think-tankov, spravuje vlastnú webovú stránku v anglickom jazyku a prispieva aj finančnou podporou na aktivity svojich členov.

4liberty.eu portál je platformou expertov a intelektuálov z krajín východnej a strednej Európy s liberálnym povedomím pre zdieľanie ich myšlienok a názorov. Pravidelne tu publikujú články, komentáre, analýzy a postrehy odrážajúce aktuálne politické, ekonomické, sociálne a kultúrne dianie. Vďaka spolupráci autorov z rôznych krajín má portál ambíciu byť najširším a najobjektívnejším zdrojom informácií o regionálnych témach v liberálnom kontexte a poskytnúť platformu pre liberálnu diskusiu a vzájomnú výmenu myšlienok.

Network vydáva od roku 2014 vlastnú revue na pravidelnej báze (2 x ročne, vždy v apríli a októbri), pričom každá revue ma svoje tematické zameranie a obsahuje cca 10 článkov, analýz, štúdií od jednotlivých členských organizácií. Expert a analytici nadácie sú pravidelnými prispievateľmi do revue. V roku 2017 boli revue venované 2 nosným témam: 1. liberálne vzdelávanie a 2. podniky s majetkovou účasťou štátu.

Nadácia je aktívnym spolurealizátorom, účastníkom a prispievateľom v rámci tohto medzinárodného zoskupenia.

3. Plán aktivít nadácie pre rok 2018

Vzdelávacia činnosť

Nadácia bude v roku 2018 pokračovať v udržiavaní tradície úspešných vzdelávacích projektov. Počas leta sa uskutoční tradičný letný vzdelávací program v aktualizovanej podobe pod názvom „Ekonomia pre budúcich lídrov“, určený vybraným študentom stredných škôl.

Nadácia sa bude venovať organizácii a podpore akýchkoľvek zaujímavých projektov a oblasti ekonomického a podnikateľského vzdelávania v SR.

V roku 2018 bude nadácia pokračovať v propagácii a presadzovaní vlastného reformného návrhu vzdelávacieho systému a financovania školstva v SR - základnej vízie fungovania systému vzdelávania študentov základných a stredných škôl (tzv. regionálneho školstva) v 21. storočí.

Analytická činnosť

Nadácia sa bude aj naďalej venovať spolupráci so zahraničnými inštitúciami na zostavovaní rôznych indexov, rebríčkov, porovnávacích štúdií a prieskumov a prezentácii ich výsledkov pred slovenskou odbornou aj laickou verejnosťou formou tlačových správ, tlačových konferencií a vystúpení v médiách. Okrem toho bude nadácia priebežne pokračovať v príprave a zverejňovaní odborných analýz a štúdií v rôznych oblastiach ekonomického a sociálneho diania. Novou výzvou v oblasti prípravy analytických štúdií a odborných analýz sú pre expertov nadácie témy bezhotovostnej spoločnosti, digitálnych kryptomien a zdieľanej ekonomiky.

Tím expertov nadácie opäť vypracuje Analýzu verejných výdavkov a celkového daňového a odvodového zaťaženia občanov v SR a bude ju prezentovať tradičnou formou vyhlásenia tzv. Dňa daňovej slobody so sprievodnými aktivitami (tlačová správa, tlačová konferencia, happening, aktuálna web stránka, prípadne iné propagačné aktivity).

Organizácia odborných konferencií, seminárov, workshopov

Nadácia plánuje aj v roku 2018 obnoviť dlhoročnú tradíciu organizovania prednášok, medzinárodných konferencií, odborných seminárov, workshopov a diskusných fór na aktuálne témy ekonomického, sociálneho a politického života a zároveň pokračovať v novom formáte - online seminároch, naživo vysielaných na portáli aktuality.sk, ktoré sa osvedčili v predošliých rokoch ako atraktívna forma s vysokou online aj následnou sledovanosťou.

Publikačná a vydavateľská činnosť

Nadácia sa aj v roku 2018 bude venovať publikačnej a editorskej činnosti, so špeciálnym zameraním na ponuku a distribúciu ťažiskových titulov nadácie v podobe elektronických publikácií.

Nadácia sa bude aj naďalej prezentovať svoj odborný potenciál prostredníctvom aktívnej spolupráce s významnými slovenskými aj medzinárodnými mienkotvornými tlačenými aj elektronickými médiami a pravidelne spolupracovať i s redaktormi spravodajských a publicistických relácií, pokračovať v publikovaní odborných aj popularizačných článkov, komentárov a postrehov.

4. Financovanie nadácie

Prehľad o daroch a príspevkoch poskytnutých nadácii v roku 2017

POSKYTOVATEĽ	AKCIA	SUMA V €
Darovacia zmluva – Datapac, s.r.o.	Inštitucionálny rozvoj	440,19
Darovacia zmluva – G. Lehnert, k.s.	Inštitucionálny rozvoj	543,31
Darovacia zmluva – SLAL, a.s.	Inštitucionálny rozvoj	1.251,40
Grantová zmluva – Veľvyslanectvo USA v Bratislave	Ekonómia pre budúcich lídrov 2017	5.529,60
Prijaté príspevky od fyzických osôb	Ekonómia pre budúcich lídrov 2017 – účastnícke poplatky	2.210,00
Prijatý príspevok od inej inštitúcie – Friedrich Naumann Stiftung	Network 4.liberty.eu	51,21
Daňové asignácie, použité počas roka 2017	Aktivity nadácie – v zmysle nadačnej listiny	11.851,67
DARY A PRÍSPEVKY SPOLU		21.877,38

Prehľad príjmov (výnosov) podľa zdrojov a ich pôvodu v roku 2017

ZDROJ PRÍJMOV	SUMA V €
Vlastná činnosť - tržby za vlastné výrobky (publikácie) - nezdaňovaná	229,42
Vlastná činnosť nezdaňovaná – tržby z predaja služieb - nezdaňovaná	6.759,54
Vlastná činnosť zdaňovaná	0,00
Granty, finančné dary a príspevky	21.877,38
Úroky na účtoch, kurzové zisky	2,16
Zmena stavu zásob - publikácií na sklade	- 158,50
Zmena stavu zásob – nedokončenej výroby	- 5.808,94
VÝNOSY SPOLU	22.901,06

Príjmy (výnosy) - celkom: 22.901,06 €

Prehľad o fyzických a právnických osobách, ktorým nadácia poskytla v roku 2017 prostriedky na verejnoprospešný účel v zmysle nadačnej listiny

Zoznam fyzických osôb, ktorým nadácia poskytla materiály a účasť na vzdelávacích seminároch a ostatných podujatiach nadácie v rámci plnenia verejnoprospešného účelu nadácie tvorí prílohu výročnej správy.

Prehľad celkových výdavkov (nákladov) nadácie v roku 2017 v členení na výdavky podľa jednotlivých druhov činnosti nadácie (osobitne výška výdavkov na správu nadácie)

DRUH ČINNOSTI NADÁCIE	SUMA v €
1. Index ekonomickej slobody	533,18
2. Portál „samospravaonline.sk“, jeho prevádzka	1.255,55
3. Network 4liberty.eu, príspevky do 4liberty review	1.252,16
4. Svetová ročenka konkurencieschopnosti - WCY	1,50
5. Deň daňovej slobody	120,54
6. Príprava a prezentácia konceptu tabakových výrobkov	0,00
7. Ekonómia pre budúcnosť lídrov 2017	9.181,77
8. Seminár „Liberálne hodnoty v lokálnych podmienkach“	1.060,00
9. Projekt Verejné financie a ich vzťah k financiám osobným	7,65
10. Index svetového talentu	0,00
11. Projekt „Athéna++“ – reforma systému vzdelávania	81,62
15. Publikácie nadácie	18,50
Poskytnuté príspevky z podielu zaplatenej dane	6.427,96
Náklady na správu nadácie	4.390,58
NÁKLADY SPOLU	24.331,01

Výdavky (náklady) - celkom: 24.331,01 €

Prehľad výdavkov (nákladov) na správu nadácie v roku 2017 v členení podľa § 28 ods. 2 a 3 zákona č. 34/2002 o nadáciách

DRUH VÝDAVKOV NA SPRÁVU	SUMA v €
Odmena za výkon správcu	0,00
Prevádzka – materiál, kanc. potreby	0,00
Prevádzka - energie , opravy, udržiavanie	44,78
Prevádzka – ostatné služby	-997,75
Prevádzka – nájomné	1.537,55
Prevádzka – internet	156,19
Prevádzka - cestovné	0,00
Prevádzka – reprezentačné	78,10
Mzdové náklady	2.500,00
SP a ZP	880,00
Kolky, ostané poplatky	8,50
Kurzové straty	99,37
Ostatné finančné náklady	83,49
Daň z úrokov zrážková, daň z príjmu	0,35
NÁKLADY NA SPRÁVU SPOLU	4.390,58

Prehľad o činnosti nadačných fondov spolu s prehľadom o prostriedkoch nadačných fondov v zmysle § 13 zákona č. 34/2002 o nadáciách

Nadácia F. A. Hayeka nemá vytvorený nadačný fond v zmysle § 13 zákona č. 34/2002 o nadáciách a o zmene Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov a nemá teda ani žiadne prostriedky nadačných fondov.

Ročná účtovná závierka - výkaz ako príloha

Od 1. 1. 2000 účtuje Nadácia v sústave podvojného účtovníctva - výkaz Účtovná závierka neziskovej účtovnej jednotky v sústave podvojného účtovníctva Úč NUJ. Výkaz tvorí prílohu výročnej správy.

Zmeny v nadačnej listine a v zložení orgánov nadácie

V hodnotenom období, t .j. v priebehu roka 2017 nenastali žiadne zmeny v zložení orgánov nadácie.

Prílohy výročnej správy

Zoznam príloh výročnej správy Nadácie F. A. Hayeka za rok 2017:

- Príloha č. 1: Ročná účtovná závierka neziskovej účtovnej jednotky v sústave podvojného účtovníctva Úč NUJ - kópia závierky
-
- Príloha č. 2: Zápisnica zo zasadnutia správnej rady zo dňa 04. 01. 2017 – kópia zápisnice – schválenie výdavkov na správu nadácie pre rok 2017
- Príloha č. 3: Zápisnica zo zasadnutia správnej rady zo dňa 23. 05. 2017 – kópia zápisnice – schválenie HV za rok 2016 a spôsobu zúčtovania HV za rok 2016
- Príloha č. 4: Zoznam fyzických osôb, ktorým nadácia poskytla materiály a účasť na vzdelávacom seminári „Ekonomia pre budúcich lídrov 2017“